

Warszawa, 05-02-2026 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

VI.7217.1.2024.ZŚ

**Pani
Agnieszka Dziemianowicz-Bąk
Minister Rodziny Pracy i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa
e-mail: info@mriips.gov.pl**

Szanowna Pani Minister

Problematyka przeciwdziałania bezdomności jest w zainteresowaniu Rzecznika Praw Obywatelskich od wielu lat.

W związku z tym, przy Rzeczniku Praw Obywatelskich działa Komisja Ekspertów ds. Przeciwdziałania Bezdomności, której celem jest monitorowanie problemów związanych z sytuacją osób w kryzysie bezdomności i promowanie dobrych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania bezdomności, w tym sygnalizowanie koniecznych działań administracji publicznej oraz zmian legislacyjnych.

Od 2016 roku, w korespondencji z Ministrem odpowiedzialnym za politykę społeczną i pomoc socjalną, wspólnie z Komisją, Rzecznik podnosił kwestie związane z tzw. ogólnopolskim liczeniem osób bezdomnych¹.

Wobec powyższego Rzecznik Praw Obywatelskich z zadowoleniem przyjął informację o planach przeprowadzenia kolejnego badania liczby osób w kryzysie

¹ Wystąpienia z dnia 2 grudnia 2016 r. oraz z dnia 29 listopada 2018 r. , 9 grudnia 2022 r. 15 marca 2024 r i 3 lipca 2024 r.

bezdomności w nocy z 3 na 4 marca 2026 r. Nie ulega bowiem wątpliwości, że jednym z kluczowych narzędzi umożliwiających rozwiązywanie problemu bezdomności i zapobieganie mu jest rzetelna diagnoza tego zjawiska.

Badania takie powinny prowadzić do identyfikacji wszelkich rodzajów bezdomności, określać jej skalę oraz charakter problemów i potrzeb ludzi nią dotkniętych, a także wskazywać bariery, na jakie napotyka się przy wychodzeniu z bezdomności.

Kwestia ta jest przedmiotem stałego zainteresowania Komisji Ekspertów ds. Przeciwdziałania Bezdomności, która działa przy Rzeczniku Praw Obywatelskich.

Rzecznik z satysfakcją przyjął przekazane pismem z 25 marca 2024 r. informacje o dokonanych i planowanych zmianach w prowadzonym przez Ministerstwo Ogólnopolskim Badaniu Liczby Osób Bezdomnych, zbieżnych z rekomendacjami przedstawionymi przez Ekspertów Komisji ds. Przeciwdziałania Bezdomności przy Rzeczniku Praw Obywatelskich². W szczególności należy wskazać na rozszerzenie kwestionariusza o dodatkowe pytania, takie jak np. wielkość miejscowości powyżej i poniżej 100 tysięcy mieszkańców, ujęcie kwestii obywatelstwa, a także plan wyszczególnienia w kolejnym badaniu większych aglomeracji miejskich. Jednocześnie kolejnym pismem z dnia 3 lipca 2024 r. Rzecznik ponownie poddał pod rozwagę Ministerstwa niektóre zgłoszone uprzednio uwagi. Niestety, wystąpienie pozostało bez odpowiedzi.

Niezależnie od powyższego, w ocenie Pana Jakuba Wilczka – Przewodniczącego Ogólnopolskiej Federacji na rzecz Rozwiązywania Problemu Bezdomności i Pana Profesora Ryszarda Szarfenberga z Europejskiej Sieci Przeciwdziałania Ubóstwu będących członkami Komisji Ekspertów, pomimo wskazanych powyżej pozytywnych korekt, nadal wskazane są zmiany w sposobie prowadzenia badania. Eksperti wypracowali rekomendacje, które w ich opinii uczynią badanie bardziej precyzyjnym i dokładnym. Zostały one zawarte w piśmie skierowanym przez Nich do Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej.

Postulaty tam zawarte spotkały się z aprobatą zarówno Rzecznika, jak i pozostałych członków Komisji Ekspertów.

² Odpowiedź na wystąpienie generalne z 15 marca 2024 r. (znak pisma DPS-IV.070.7.2024.KG)

W związku z tym, chciałbym je przedstawić Pani Minister wraz z prośbą o rozważenie ich zastosowania w zbliżającym się badaniu.

Uwagi powyższe, wraz z kopią pisma sygnowanego przez Pana Jakuba Wilczka i Pana Profesora Ryszarda Szarfenberga, przekazuję działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1264, z późn. zm.), z uprzejmą prośbą o poinformowanie Rzecznika o stanowisku zajęтым w przedstawionej sprawie.

Z poważaniem

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Załączniki:

kopia pisma do MRPiPS